

этом отношении, независимо от того, возглавляет ли он целое социальное учреждение или какое-то его подразделение, заключается в первую очередь в обеспечении условий непосредственного взаимодействия специалиста с клиентом и возможностей для оказания последнему максимальной помощи.

Терещенко Н.В.

Nata_Teresh@i.ua

кандидат соціологічних наук, доцент,

доцент кафедри соціології,

факультету управління персоналом,

соціології та психології

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТ.

Непередбачені виклики 2019-20 р.р. ХХІ ст., спричинені всесвітньою пандемією Covid 19, неочікувано змістили глобалізацію на глобальну локалізацію усіх сфер життя (в тому числі і освітню), в якій вимушено опинився світ. За цих обставин потребуються миттєві вивірені управлінські рішення для ефективного подолання перешкод в освітній сфері, оскільки управлінські рішення – вагома складова управлінської діяльності в сферах суспільного й державного життя, запорука та гарантія ефективного соціального управління. Ефективність соціального управління в освітній сфері потребує уміння керівника розв'язувати нестандартні (над-)складні завдання та проблеми. Управлінські рішення в освітній сфері приймаються з метою цілеспрямованого впливу на керовану систему для досягнення відповідних результатів діяльності організації. Здатність і уміння правильно ухвалювати рішення становлять компетентність керівника. Управлінські рішення у сфері освіти приймаються з метою вирішення певної освітянської проблеми та

спрямовані на визначення найефективнішого способу дій для досягнення навчальних цілей. Одним з основних освітніх завдань для управлінського складу є створення умов для впровадження в освітній процес сучасних систем навчання з використанням дистанційних технологій, які формують світогляд сучасної особистості у вищому навчальному закладі.

Університети є необхідним елементом економіки інноваційного типу і активними учасниками інноваційних відносин [1, 227]. Оскільки економіці України потребуються новітні технології, технологічні інновації, то студенти повинні мати найкращі можливості щодо опанування інновацій та бути свідомими щодо можливого застосування таких технологій [1, 185]. Тому в XXI ст. в освітньому середовищі потребується формування світоглядної інноваційної культури в управлінській сфері у взаємозв'язку із загальнолюдською, світовою культурою, вплив на її формування національних особливостей, історичних подій, професійного середовища, оскільки, культура як запрограмована модель соціальної поведінки, як сукупність цінностей, ставлень та переконань, проектується у різних суспільних виявах [2, 59]. Світоглядна культура формується внаслідок розвитку світоглядної свідомості суб'єкта, що забезпечує здатність особистості приймати самостійні рішення і відповідати за них, здатність до теоретичного мислення, оволодіння науковими принципами, способами логічного аналізу інформації, здатність та прагнення особистості до самостійних пошуків істини, появу навичок розв'язання суперечностей, світоглядний вибір і діяльність щодо втілення світоглядних ідей і принципів у практику життя.

Дистанційні технології трансформують світоглядну культуру (в тому числі і в питаннях управління), процес навчання і займають провідне місце у сучасній освіті. Зацікавленість в одержанні спеціальності дистанційно зростає. Водночас дистанційні технології можна розглядати як етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжної бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого

навчають, самі відчують необхідність подальшого навчання. Вони мають можливість працювати з навчальними матеріалами в такому режимі та обсягу, який підходить безпосередньо їм. Ефект значною мірою залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається [3, 419]. Тому університети мають відповідати найвищим стандартам навчання та проведення наукових досліджень. Необхідно розробляти та втілювати ефективні системи матеріального та морального заохочення науково-педагогічних працівників (створення **потужної системи стимулювання викладачів до високоякісних показників викладання дисциплін та уваги до наукової роботи**). В умовах обмежених фінансових ресурсів це надскладне завдання для управлінської ланки. Проте зволікання може призвести до катастрофічних наслідків в освітній сфері (втраті висококваліфікованого персоналу!). Потребується розбудовувати в університеті середовище **активної наукової спільноти** [1, 185].

Науковці досліджують вплив навчально-виховних середовищ різних типів освітніх закладів на формування світоглядної культури особистості: конкурентоспроможною в майбутньому буде людина, яка опанує основи наук, володітиме новітніми способами сприйняття й передачі інформації, стане освіченою і оволодіє затребуваними фаховими компетенціями, насамперед у професійному, мовному та світоглядному контексті. Світоглядні уявлення, переконання молоді людини (студента) формуються в контексті переоцінки історичного минулого, розмаїття думок, поглядів на різні питання суспільного життя, в процесі набуття фахових компетенцій і відповідальність викладача в процесі передачі знань, досвіду, умінь є вагомою. І тому такою вагомою для суспільства має бути цінність викладача.

Сучасні процеси змінюють розуміння ролі освіти (формування єдиного світового освітнього простору та на його основі світового ринку освіти; зростання попиту на знання та людський капітал, що відіграють ключову роль у створенні та розвитку національних економік). Сьогодні прослідковується тенденція до зміщення основних джерел створення національного добробуту з природних ресурсів,

фінансового капіталу до максимального включення наукомістких технологій та інтелектуального потенціалу. А, отже, можливості розвитку держав вимірюються і прогножуються з огляду на пріоритет людського чинника. Для України, яка обрала своїм стратегічним вектором входження до європейської спільноти, питання освіти постає особливо актуально: освітній чинник є суттєвим для розбудови правової держави; потужним поштовхом для розвитку економіки, соціальної сфери, досягнення інших демократичних цілей в умовах функціонування інформаційного суспільства. Соціальне управління в освітній сфері має забезпечити: реалізацію багаторівневої і безперервної освіти; диверсифікацію існуючої освітньої системи з урахуванням змін, що відбуваються в економічній і соціальній сферах; закріпити новітню роль освіти, забезпечуючи сталий розвиток громадянського суспільства.

Реалізація стратегічних напрямів розвитку освіти України потребує апробації змісту та технології навчання, форм і механізмів організації освітньої діяльності. Перехід до інноваційного соціально орієнтованого типу економічного розвитку неможливий без випереджаючого розвитку людського потенціалу та переходу до безперервної індивідуалізованої освіти, формування творчої, соціально відповідальної особистості. Охоплюючи економічну, техніко-технологічну, управлінську сфери діяльності людини, інновації повільно проникають в її соціокультурну складову. Прогресує інноватика, яка найбільш тісно пов'язана з техніко-технологічними змінами, і лише упродовж останнього десятиліття стала прогресувати соціальна та педагогічна інноватики. Натомість недостатньо розробленою сьогодні залишається проблема, яка пов'язана з дослідженнями специфіки інноваційної складової в освіті.

Особливо вагомим є розвиток громадського контролю в управлінні освітою, який має допомогти враховувати суспільний запит на якість і умови освіти, залучати інноваційні ресурси. Основною формою співпраці держави та суспільства, закладів освіти й громади стають взаємодія, партнерство, діалог, які сприяють створенню системи аналізу й обґрунтуванню нових аспектів якості освіти, коли громадськість оцінює її розвиток, рівень реалізації поставлених завдань. Якісна

освіта потребує оновлення чинного законодавства, а також забезпечення дотримання прав і свобод громадян в освітньому середовищі, безпеки учасників освітнього процесу, тому числі й за допомогою комп'ютерних мереж.

Використана література:

1. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні : монографія / [А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова, Д. О. Ільницький та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А. Ф. Павленка та д.е.н., проф. Л. Л. Антонюк. — К. : КНЕУ, 2014. — 350, [2] с.

2. Вербалізація позитивного мислення в американській організаційній культурі / Л. В. Бордюк // Сучасні дослідження з іноземної філології. – 2011. – Вип. 9. – С. 59-63. – Режим доступу: http://nbu.v.gov.ua/UJRN/Sdzif_2011_9_10

3. Опанасюк Ю. Дистанційне навчання як наслідок еволюції традиційної системи освіти // Зб. наук. пр. “Гілея”, Вип.126. – К.: 2017.– с. 417-420.